

De uniciteit van de patiënt

De kwetsbare patiënt van Paul Goderis

Naar aanleiding van mijn boek *Beter is mij gevraagd een recensie te schrijven van het boek *De kwetsbare patiënt* van Paul Goderis. Een gelijksoortig thema, een andersoortig boek. Goderis heeft een bestuursfunctie bekleed in de zorg en nu is hij patiënt. Hij heeft een zeldzame schildkliertumor waarvan hij niet meer zal genezen. Hij behoeft zorg. Dat die zorg vaak tekort schiet, heeft hij aan den lijve ondervonden en hij zoekt naar verduidelijking.*

In zijn boek beschrijft hij zijn ervaringen en aanvaringen binnen de gezondheidszorg, die zich voornamelijk afspelen binnen de context van een academisch ziekenhuis maar ook daarbuiten. Daar schrijft hij genuanceerd over – ook goede ervaringen worden beschreven – maar er valt veel te verbeteren. Wat Goderis vooral ervaren heeft, is gebrek aan empathie ofwel inlevingsvermogen, maar ook gebrek aan begrip. Hij maakt een wezenlijk onderscheid tussen het intuïtief invoelen en het bewuste denken, en stelt dat een goede bejegening door de hulpverlener een balans vergt tussen beide invalshoeken. Hij geeft aan 'dat het belangrijk is om in complexe en emotionele situaties welbewust te toetsen of ons invoelen van de ander terecht is' (p. 49).

Deze visie komt ook tot uiting in de vorm van zijn boek: hij zet zijn intuïtieve, emotionele indrukken in een breed sociaalpsychologisch kader en dat doet hij met inzicht en kennis van zaken. Goderis pleit voor meer systematische aandacht voor menselijke zorg, waarbinnen de patiënt centraal wordt gesteld en niet de organisatie. Zijn ervaring is dat dat veelal niet het geval is, want 'de zorg wordt niet gerealiseerd rond de patiënt maar rond diverse afdelingen en specialismen. Er wordt te weinig gefocust op de individuele, unieke situatie van de patiënt' (p. 87).

Er is gebrek aan aandacht voor de zieke mens: er moet niet alleen aandacht zijn voor het zieke lichaamsdeel maar ook voor de zieke zelf, die zo goed en zo kwaad als dat kan zijn leven verder leeft.

'De zieke mens is immers veel meer dan zijn ziekte, hij is een uniek mens die een unieke benadering verdient' (p. 163). Goede zorg houdt in dat de benadering door de zorgverlener bijdraagt aan de vooruitgang van herstel of tenminste aan vooruitgang van de kwaliteit van leven. Daartoe is het belangrijk dat er geluisterd wordt naar de patiënt. De hulpverlener moet naast de dossierkennis ook het verhaal van de patiënt

Drs. Mary Biezeman-Roest

Filosoof en agoog
E-mail: Mary@Biezeman.com

kennen; goede zorg begint immers met luisteren. Verder moet er sprake zijn van overleg, en afspraken moeten worden nagekomen. 'Het doel van geneeskunde is niet enkel het leven van de patiënt te verlengen, maar bij te dragen aan een relatief gezond leven met voldoende kwaliteit. Dit kan slechts gerealiseerd worden in goed overleg met de patiënt' (p. 168).

Patiëntgerichte zorg

Goderis mist empathie en erkenning voor de uniciteit van de patiënt en hij zoekt naar hoe het dan wel zou moeten of beter zou kunnen. Zijn boek bestrijkt meerdere posities en is zowel geschikt voor patiënten alsook voor zorgverleners en bestuurders in de zorg.

Hij pleit voor een meer patiëntgerichte zorg, voor een geneeskunde die de patiënt onderzoekt en behandelt, maar die ook aandacht geeft aan de zieke mens. Hij stelt dat er een professionele standaard zou moeten komen over de omgang met die zieke mens. Zijn boek geeft meerdere aanzetten die gebruikt kunnen worden om een dergelijke standaard te ontwikkelen of te verfijnen.

'De patiënt is kwetsbaar en voor zijn genezing is hij in grote mate afhankelijk van de hulpverlener' (p. 111). Hij verkeert in een bedreigende situatie, direct levensbedreigend soms, en de wijze waarop hij tegemoet getreden wordt, is belangrijk voor zijn welbevinden.

Paul Goderis heeft een waardevol boek geschreven, zijn persoonlijke ervaringen nodigen uit tot empathie, zijn beschouwingen richten zich op begrip en nodigen uit tot verder denken.

Goderis P. De kwetsbare patiënt. Patiëntgerichtheid in het ziekenhuis: ervaringen en beschouwingen. Soest: Uitgeverij Boekscout.nl, 2014. 186 blz. ISBN: 978-94-022-1316-4. Prijs: € 18,15.